

Prawo rodzinne i opiekuńcze. Praktyka, orzecznictwo, kazusy

Wydanie 4.

Spis treści

Wstęp	XI
Wykaz skrótów	XIII

CZĘŚĆ 1.

Zagadnienie 1. Zawarcie małżeństwa	3
1.1. Zawarcie małżeństwa przed kierownikiem USC	3
1.1.1. Przesłanki zawarcia małżeństwa	3
1.1.2. Dokumenty niezbędne do zawarcia małżeństwa	5
1.1.3. Okres wyczekiwania na zawarcie małżeństwa	8
1.1.4. Złożenie oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński	8
1.1.5. Okoliczności uzasadniające odmowę przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński	10
1.2. Zawarcie małżeństwa przed duchownym	11
1.3. Zawarcie małżeństwa przed konsulem lub osobą wyznaczoną do wykonywania jego funkcji	15
1.4. Zawarcie małżeństwa przez pełnomocnika	16
Zagadnienie 2. Ustalenie nieistnienia i istnienia małżeństwa	20
2.1. Ustalenie nieistnienia małżeństwa	20
2.2. Ustalenie istnienia małżeństwa	23
2.3. Ustalenie treści aktu małżeństwa	24
Zagadnienie 3. Unieważnienie małżeństwa	26
3.1. Uwagi ogólne	26
3.2. Przeszkoda wieku	28
3.3. Przeszkoda ubezwłasnowolnienia całkowitego	30
3.4. Przeszkoda choroby psychicznej albo niedorozwoju umysłowego	31
3.5. Przeszkoda bigamii	37
3.6. Przeszkoda pokrewieństwa i powinowactwa	39
3.7. Przeszkoda przysposobienia	40
3.8. Wady oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński	40
3.9. Przeszkoda pełnomocnictwa	42
3.10. Skutki unieważnienia małżeństwa	42

Zagadnienie 4. Prawa i obowiązki małżonków	45
4.1. Zasada równych praw i obowiązków	45
4.2. Prawa małżonków	46
4.2.1. Uwagi ogólne	46
4.2.2. Nazwiska małżonków	47
4.2.3. Uprawnienie do korzystania z mieszkania małżonka	47
4.2.4. Prawo do reprezentacji małżonka	48
4.3. Obowiązki małżonków	49
4.3.1. Obowiązek wspólnego pożycia	49
4.3.2. Obowiązek wzajemnej pomocy	49
4.3.3. Obowiązek wierności	50
4.3.4. Obowiązek zaspokajania potrzeb rodziny	51
4.4. Solidarna odpowiedzialność małżonków	52
Zagadnienie 5. Ustawowy ustrój majątkowy	55
5.1. Pojęcie wspólności ustawowej i jej charakter prawny	55
5.2. Majątek wspólny małżonków	58
5.3. Majątek osobisty każdego z małżonków	60
5.4. Prawa i obowiązki małżonka w zakresie zarządu majątkiem wspólnym	62
5.4.1. Prawo każdego małżonka do samodzielnego zarządzania majątkiem wspólnym	62
5.4.2. Prawo sprzeciwu wobec czynności zarządu majątkiem wspólnym	63
5.4.3. Prawo żądania pozbawienia drugiego małżonka samodzielnego zarządu majątkiem wspólnym	64
5.4.4. Obowiązek współdziałania w zarządzie majątkiem wspólnym	65
5.4.5. Obowiązek uzyskania zgody małżonka	65
5.5. Odpowiedzialność za zobowiązania zaciągnięte przed powstaniem wspólności lub dotyczące majątku osobistego jednego z małżonków	67
5.6. Udziały małżonków w majątku wspólnym	67
5.7. Rozliczenia między małżonkami	70
Zagadnienie 6. Umowne ustroje majątkowe	77
6.1. Małżeńskie umowy majątkowe	77
6.1.1. Umowna wspólność majątkowa	79
6.1.2. Umowna rozdzielnosc majątkowa	81
6.1.3. Rozdzielnosc majątkowa z wyrównaniem dorobków	82
Zagadnienie 7. Przymusowy ustrój majątkowy	85
7.1. Ustanowienie rozdzielnosci majątkowej przez sąd	85
7.1.1. Dzień powstania rozdzielnosci majątkowej	90
7.1.2. Ustanowienie przez sąd rozdzielnosci majątkowej a zawarcie umowy majątkowej przez małżonków	91
7.2. Powstanie rozdzielnosci majątkowej z mocy prawa	92
7.3. Rozdzielnosc majątkowa a orzeczenie separacji	93
Zagadnienie 8. Ustanie małżeństwa	96
8.1. Uwagi ogólne	96
8.2. Śmierć małżonka	97
8.3. Uznanie małżonka za zmarłego	97
8.4. Rozwód	99
8.4.1. Przesłanki rozwodu oraz jego niedopuszczalność	99
8.4.2. Problematyka winy rozkładu pożycia małżeńskiego	104

8.4.3. Rozpoznawanie spraw o rozwód	109
8.4.3.1. Postępowanie odrębne w sprawach o rozwód	109
8.4.3.2. Rodzinne postępowanie informacyjne	114
8.4.3.2.1. Cel rodzinnego postępowania informacyjnego	114
8.4.3.2.2. Etapy rodzinnego postępowania informacyjnego	114
8.4.3.2.3. Wszczęcie rodzinnego postępowania informacyjnego	115
8.4.3.2.4. Posiedzenie informacyjne	115
8.4.3.2.5. Mediacja rodzinna	115
8.4.3.2.6. Umorzenie rodzinnego postępowania informacyjnego	116
8.4.4. Rozstrzygnięcia podejmowane przez sąd w wyroku rozwodowym	117
8.4.4.1. Opieka naprzemienna	121
8.4.5. Powrót do nazwiska noszonego przed zawarciem małżeństwa	123
8.4.6. Rozwód a obowiązek alimentacyjny	124
Zagadnienie 9. Separacja	130
9.1. Przesłanki orzeczenia separacji	130
9.1.1. Uwagi ogólne	130
9.1.2. Przesłanki pozytywne orzeczenia separacji	131
9.1.3. Niedopuszczalność separacji	132
9.1.4. Orzeczenie separacji na zgodne żądanie małżonków	132
9.2. Orzeczenie separacji	134
9.2.1. Tryb procesowy rozstrzygnięcia spraw o separację	134
9.2.1.1. Rozpoznanie spraw o separację w procesie	134
9.2.1.2. Rodzinne postępowanie informacyjne	138
9.2.2. Tryb nieprocesowy rozstrzygnięcia spraw o separację	138
9.2.3. Żądanie rozwodu i separacji	140
9.3. Skutki separacji	141
9.4. Zniesienie separacji	143
Zagadnienie 10. Pokrewieństwo i powinowactwo	145
10.1. Pojęcie pokrewieństwa	145
10.2. Linie i stopnie pokrewieństwa	145
10.3. Pojęcie powinowactwa	146
10.4. Linie i stopnie powinowactwa	146
Zagadnienie 11. Macierzyństwo	148
11.1. Urodzenie dziecka w świetle przepisów o aktach stanu cywilnego	148
11.2. Domniemanie macierzyństwa	150
11.3. Ustalenie macierzyństwa	152
11.3.1. Uwagi ogólne	152
11.3.2. Przesłanki ustalenia macierzyństwa	153
11.3.3. Legitymacja czynna i bierna w sprawie o ustalenie macierzyństwa	153
11.3.4. Ustalenie macierzyństwa po śmierci dziecka	155
11.4. Zaprzeczenie macierzyństwa	155
11.4.1. Uwagi ogólne	155
11.4.2. Przesłanki zaprzeczenia macierzyństwa	157
11.4.3. Legitymacja czynna i bierna w sprawie o zaprzeczenie macierzyństwa	157
11.4.4. Zaprzeczenie macierzyństwa po śmierci dziecka	159
11.5. Zdolność procesowa rodziców dziecka w sprawach o ustalenie lub zaprzeczenie pochodzenia dziecka	160
11.6. Sytuacja matki w przypadku tzw. niechcianego poczęcia	161

Zagadnienie 12. Ojcostwo	165
12.1. Domniemanie pochodzenia dziecka od męża matki	165
12.2. Zaprzeczenie ojcostwa	167
12.2.1. Przesłanki zaprzeczenia ojcostwa	167
12.2.2. Legitymacja czynna i bierna w procesie o zaprzeczenie ojcostwa	169
12.2.3. Zaprzeczenie ojcostwa po śmierci dziecka	171
12.2.4. Zaprzeczenie ojcostwa a procedura medycznie wspomaganey prokreacji	172
12.3. Uznanie ojcostwa	174
12.3.1. Przesłanki uznania ojcostwa	174
12.3.2. Forma i skutki oświadczenia o uznaniu ojcostwa	174
12.3.3. Uznanie ojcostwa dziecka poczętego	178
12.3.4. Uznanie ojcostwa a pełnoletność dziecka	179
12.4. Ustalenie bezskuteczności uznania ojcostwa	179
12.4.1. Przesłanki i skutki ustalenia bezskuteczności uznania ojcostwa	179
12.4.2. Legitymacja procesowa w postępowaniu o ustalenie bezskuteczności uznania ojcostwa	181
12.4.3. Ustalenie bezskuteczności uznania ojcostwa a śmierć dziecka	183
12.5. Sądowe ustalenie ojcostwa	184
12.5.1. Przesłanki sądowego ustalenia ojcostwa	184
12.5.2. Legitymacja czynna i bierna w postępowaniu o ustalenie ojcostwa	186
12.5.3. Wybrane zagadnienia postępowania dowodowego	187
 Zagadnienie 13. Stosunki między rodzicami a dziećmi	 192
13.1. Ogólne prawa i obowiązki rodziców oraz dzieci niezwiązane z władzą rodzicielską	192
13.2. Problematyka nazwiska dziecka	196
13.3. Władza rodzicielska	199
13.3.1. Uwagi ogólne	199
13.3.2. Podmioty władzy rodzicielskiej	200
13.3.3. Treść władzy rodzicielskiej	200
13.3.4. Wykonywanie władzy rodzicielskiej	206
13.4. Ograniczenie, zawieszenie oraz pozbawienie władzy rodzicielskiej	209
13.4.1. Ograniczenie władzy rodzicielskiej	209
13.4.2. Zawieszenie władzy rodzicielskiej	212
13.4.3. Pozbawienie władzy rodzicielskiej	213
13.5. Piecza zastępcza	216
13.5.1. Uwagi ogólne	216
13.5.2. Rodzinna piecza zastępcza	219
13.5.3. Instytucjonalna piecza zastępcza	220
13.5.4. Wsparcie rodziny i umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej	221
13.6. Kontakty z dzieckiem	222
13.6.1. Uwagi ogólne	222
13.6.2. Zasady i zakres kontaktów z dzieckiem	223
13.6.3. Ograniczenie i wyłączenie osobistej styczności rodziców z dzieckiem	224
13.6.4. Rozstrzygnięcie sądu w przedmiocie kontaktów z dzieckiem i jego zmiana ...	224
 Zagadnienie 14. Przysposobienie	 229
14.1. Charakter prawny przysposobienia	229
14.2. Przesłanki przysposobienia	234
14.3. Rodzaje przysposobienia	238

14.4. Osobista styczność pomiędzy przysposobianym a przysposabiającym przed orzeczeniem przysposobienia	244
14.5. Skutki przysposobienia	244
14.6. Rozwiązanie stosunku przysposobienia	245
Zagadnienie 15. Obowiązek alimentacyjny	250
15.1. Ogólna charakterystyka obowiązku alimentacyjnego	250
15.2. Niedostatek uprawnionego i możliwości zobowiązanego jako przesłanki powstania obowiązku alimentacyjnego	253
15.3. Podmioty i kolejność obowiązku alimentacyjnego	255
15.3.1. Uwagi ogólne	255
15.3.2. Małżonkowie	255
15.3.3. Krewni	257
15.3.4. Przysposobieni	259
15.3.5. Powinowaci	260
15.3.6. Szczególne roszczenia alimentacyjne związane z ojcostwem	260
15.3.6.1. Pokrycie wydatków związanych z ciążą i porodem	260
15.3.6.2. Pokrycie kosztów utrzymania matki w okresie porodu	261
15.4. Zmiana stosunków a obowiązek alimentacyjny	262
15.5. Zrzeczenie się lub utrata prawa majątkowego	262
15.6. Uchylenie się od wykonania obowiązku alimentacyjnego a zasady współzycia społecznego	262
15.7. Roszczenie o zwrot świadczenia alimentacyjnego	264
15.8. Przedawnienie roszczeń o świadczenia alimentacyjne	265
15.9. Alimity na gruncie prawa spadkowego	265
15.10. Przepięstwo niealimentacji i rola funduszu alimentacyjnego	266
15.11. Alimity natychmiastowe	270
15.11.1. Natychmiastowe świadczenie alimentacyjne	270
15.11.2. Postępowanie nakazowe alimentacyjne	272
15.11.2.1. Wszczęcie postępowania nakazowego alimentacyjnego	272
15.11.2.2. Rozpoznanie sprawy w postępowaniu nakazowym alimentacyjnym	272
15.11.2.3. Alimentacyjny nakaz zapłaty	273
Zagadnienie 16. Opieka i kuratela	276
16.1. Opieka	276
16.1.1. Uwagi ogólne	276
16.1.2. Opieka nad małoletnim	277
16.1.2.1. Ustanowienie opieki	277
16.1.2.2. Sprawowanie opieki	280
16.1.2.3. Nadzór nad sprawowaniem opieki	282
16.1.2.4. Zwolnienie opiekuna	283
16.1.2.5. Ustanie opieki	283
16.1.3. Opieka nad ubezwłasnowolnionym całkowicie	284
16.2. Kuratela	285
16.2.1. Przypadki, w których ustanawia się kuratelę	285
16.2.2. Wynagrodzenie za sprawowanie kurateli	286
16.2.3. Ustanie kurateli	286

CZĘŚĆ 2.

Kazus 1. Prejudycjalność orzeczenia sądu kościelnego	291
Kazus 2. Podmiotowe prawo do korzystania z mieszkania współmałżonka	294
Kazus 3. Wniosek o nakazanie wypłacania wynagrodzenia do rąk współmałżonka	296
Kazus 4. Charakter surogacji. Skutki prawne dokonania zakupu przedmiotu majątkowego za pieniądze stanowiące majątek wspólny po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej	299
Kazus 5. Nabywanie składnika majątku w drodze zasiedzenia, objętego w posiadanie samoistne w trakcie trwania wspólności ustawowej	302
Kazus 6. Ważność umowy małżonków o częściowym podziale majątku wspólnego	306
Kazus 7. Ustanowienie rozdzielnności majątkowej jako zerwanie więzi gospodarczej	309
Kazus 8. Przesłanki orzeczenia rozwodu	312
Kazus 9. Obowiązek alimentacyjny byłego małżonka	316
Kazus 10. Separacja a rozwód	321
Kazus 11. Sprzeczność rozwodu z dobrem wspólnych małoletnich dzieci	323
Kazus 12. Orzeczenie rozwodu w świetle zasad współżycia społecznego	327
Kazus 13. Orzeczenie rozwodu a podeszły wiek małżonków	330
Kazus 14. Domniemanie ojcostwa	332
Kazus 15. Ustalenie bezskuteczności uznania ojcostwa	335
Kazus 16. Obowiązek alimentacyjny a stan majątkowy uprawnionego	338
Kazus 17. Uchylenie się od obowiązku alimentacyjnego	341
Kazus 18. Wysłuchanie dziecka	344
Kazus 19. Przesłuchanie małoletniego w sprawie o rozwód	346
Kazus 20. Ustanowienie rozdzielnności majątkowej z datą wcześniejszą po wydaniu wyroku rozwodowego	348

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl